

KONST

Lena Johansson: Jag vill undersöka begäret som är värt att dö för

UPPDATERAD I GÅR 12:16 PUBLICERAD I GÅR 09:30

Lena Johansson framför målningen "The highest form of hope III", 2020. Foto: Fredrik Funck

Begär som något mänskligt, hoppfullt och vackert – och något som kan vara så destruktivt att det är värt att dö för. Habegär och åtråns kraft står i fokus i konstnären Lena Johansson utställning "Dreamland welcomes you" i Stockholm.

Sofia Edgren

Text

Fredrik Funck

Foto

Läs senare

Målningarna på galleriets väggar påbörjade Lena Johansson 2019 – samma år som hon flyttade från Malmö till Lund. En flytt som hade högst personliga skäl: det malmöitiska, i flera avseenden, våldsamma klimatet, hade börjat påverka familjen negativt och att byta stad blev som Lena säger ”nödvändigt”.

– I efterhand blev det uppenbart hur stor betydelse flytten hade för familjen. Jag var inte direkt rädd, men jag hade själv tonåringar i samma ålder som vissa av dem som var inblandade i den pågående brottsligheten. Det fick mig att tänka, att ”herregud, vad är det som pågår”? Att målningarna kom till under den tiden påverkade så klart även den konstnärliga processen, säger Lena Johansson.

Lena Johansson. Foto: Fredrik Funck

Vi ses på galleri Andrehn-Schiptjenko i Stockholm och det första Lena Johansson gör är att beklaga sitt klädval: försommardagen är en av årets blötaste och regnet har gett hennes ljusblå jeans mörka kanter nertill.

En konstnärsintervju inledd med prat om väder och kläder kan möjligen tyckas banal, men nej, när det kommer till Lena Johanssons konst är åtminstone det sistnämnda relevant. I nyöppnade utställningen ”Dreamland welcomes you” har Lena Johansson fortsatt i spåret som hon påbörjade i sitt examensarbete på Konsthögskolan 2007: oljemålningar

baserade på kommersiella fotografier hämtade från mode- och livsstilsmagasin.

Lena Johansson berättar om pappan som arbetade på Konsumentverket med könsdiskriminerande reklam och om dokumenten med dömda kampanjer som han tog med hem från jobbet. Förmodligen, säger hon, är det därifrån hennes djupa fascination inför modefoto och det begär som de ofta förmedlar.

"Ida", 2021. Foto: Lena Johansson

– Att måla av begäret blir ett sätt att upphöja det. Måleri är ju en helt annan process än fotografi, det kräver tid men även en mänsklig hand. Och det sker en förskjutning genom det. Så klart för att motiven hamnar i en annan kontext, men det är även som om måleriet ger dem en annan innebörd. Själv tycker jag inte ens att mina målningar är lika fotografierna. De blir något annat – på något konstigt sätt är det som om måleriets kraft gör motiven mjukare och mer mänskliga, säger Lena Johansson.

På väggarna runt oss syns förföriska modeller iklädda moderätta plagg så realistiskt återgivna att texturen nästan går att ta på. Och lika påtaglig är igenkänningen av deras blickar, miner och poser. Likt arketyper från modevärlden tycks motiven påminna betraktaren om något vardagligt och bekant – för att på samma gång väcka känslan av något djupare och mer dunkelt rotat.

– Vi är vana att läsa de här bilderna och är förprogrammerade på hur vi ska reagera på dem. Ofta är den spontana reaktionen förknippad med något rätt ytligt och grunt, men stannar man kvar väcker de här bilderna, i alla fall hos mig, något djupt existentiellt. Jag tänker att mina målningar sammanlänkas i att de fångar det där allmänmänniska begäret. Vår längtan efter det som gör oss själva åtråvärda. Och för vissa uttrycks den åtrån genom en lyxprodukt av ett specifikt märke.

"Dreamland welcomes you", 2021. Foto: Lena Johansson

Lena Johansson beskriver sin konstnärliga metod som lustdriven. Hon väljer fotografierna hon målar av på intuition. Processen börjar med att hon går ner till Pressbyrån på centralen i Malmö där hon väljer ett gäng

tidningar som hon snabbt bläddrar igenom. Fastnar hon vid någon bild köper hon tidningen. Sedan får den ligga på ateljégolvet tills hon eventuellt börjar arbeta med den.

– I början är jag alltid oförstående inför bildernas samhörighet, men efteråt kan jag se att de hänger ihop och att de bildar en berättelse. Som fragment i en dröm som vävs ihop till ett narrativ när man lyfter blicken. I det litar jag på att mitt urval följer någon typ av logik. Jag vilar i att min intuition vet mer än mitt intellekt.

Undersökandet av begär som ett universellt behov av skönhet, förförelse och sexualitet – värden som generellt förknippas med just den modevärld Lena Johansson hämtar inspiration ifrån – har i den aktuella utställningen kompletterats med ett mörkare motiv: förundersökningsbilder från brottsplatser. I målningarna, baserade på foton av beslagttaget stoff i form av loggade lyxaccessoarer, har begäret slagit över till en våldsam natur.

"Marianne", 2021. Foto: Lena Johansson

Lena berättar om hur hon i samband med flytten från Malmö blev "lätt besatt" av brotten som skedde i hennes närhet. För att förstå det ogreppbara i att det inom loppet av något år skett fyra mord i hennes grannskap började hon beställa hem förundersökningsprotokoll från polisen som hon lusläste. Med protokollen följde fotografier och även om dessa saknade modebildernas suggestiva stämning, var drivkraften bakom densamma: begäret.

– Det som kopplade ihop flera av brotten var att det var väldigt unga människor inblandade. Och att de bland de fotograferade sakerna, sådant som beslagtogs vid exempelvis husrannsakan eller när personerna häktats, fanns en massa lyx- och märkesprylar. Det var Gucci, Armani, Prada... Ja, förundersökningsprotokollen kändes nästan som att läsa en modetidning. Och det blandat med bilderna på tonåringar och blodiga klädesplagg... det var verkligen begäret i dess extremaste form.

Lena Johansson har målat Bosskepsen som hittades när den nu kidnappningsåtalade artisten Yasin Mahamoud åkte fast för ett vapenbrott år 2018. Foto: Fredrik Funck

Vi vandrar längs väggen med målningarna med brottsplatsmotiv som visar sedelbuntar och plasthandskeklädda händer uppvisande lyxaccessorier – alla inramade i tygstycken mönstrade med märkesloggor. Lena Johansson nämner sambanden mellan olika brott och verk: pengahögen som hittades vid ett tillslag mot den kriminella ligan Dödspatrullen, Gucciväskans koppling till gängledaren "Lejonet" och

Bosskepsen som hittades när den nu kidnappningsåtalade artisten Yasin Mahamoud åkte fast för ett vapenbrott år 2018.

– Det är iögonfallande hur identitetsbyggande är kopplat till status. Och hur mycket man är beredd att göra för att bli älskad. Kanske är det inte så svårt att förstå att det begäret kan tippa över till kriminalitet när den där svindyra bilen står precis framför en.

När vi tar ett avslutande varv bland verken säger Lena Johansson att hon känner en ambivalens inför sina målningar. Och även i begär som begrepp.

– Det ligger något vackert och hoppfullt i åtrå och besatthet, samtidigt som den har en destruktiv sida som skrämmer. Men för mig är begär inget syndigt, snarare något väldigt mänskligt. Och jag är inte ute efter att skuldbelägga modevärlden som hela tiden flörtar med den där längtan... Det jag vill är att undersöka begäret och kraften som gör att det kan vara så starkt att det kan vara värt att dö för.

Lena Johansson

Konstnär

Bor: Lund.

Aktuell: Med utställningen "Dreamland Welcomes You" som pågår till den 3 juli på galleri Andréhn-Schiptjenko i Stockholm.

Publicerad 2021-06-07:

<https://www.dn.se/kultur/lena-johansson-jag-vill-undersoka-begaret-som-ar-vart-att-do-for/>

ART

Lena Johansson: I want to explore the desire that is worth dying for

Sofia Edgren, Dagens Nyheter, Published JUNE 7, 2021

Desire as something human, hopeful and beautiful - and something that can be so destructive it's worth dying for. Greed and the power of desire are the focus of artist Lena Johansson's exhibition *Dreamland Welcomes You* in Stockholm.

Lena Johansson started the paintings on the gallery's walls in 2019 - the same year she moved from Malmö to Lund. A move that had highly personal reasons: the Malmö climate, in many respects violent, had begun to affect the family negatively and changing cities became, as Lena says, "necessary".

- In retrospect, it became clear how significant the move was for the family. I wasn't really afraid, but I had teenagers of the same age as some of the people involved in the ongoing crime situation. It made me think, 'Oh my God, what's going on'? The fact that the paintings were created during that time also influenced the artistic process," says Lena Johansson.

Lena Johansson. Foto: Fredrik Funck

We meet at the Andrehn-Schiptjenko gallery in Stockholm and the first thing Lena Johansson does is lament her choice of clothing: the early summer day is one of the wettest of the year and the rain has given her light blue jeans dark edges at the bottom.

An artist interview that begins with talk of weather and clothing might seem banal, but no, when it comes to Lena Johansson's art, at least the latter is relevant. In the newly opened exhibition *Dreamland Welcomes You*, Lena Johansson has continued the work she started in her degree project at the Royal Institute of Art in 2007: oil paintings based on commercial photographs taken from fashion and lifestyle magazines.

"Ida", 2021. Foto: Lena Johansson

Lena Johansson talks about her father, who worked at the Swedish Consumer Agency on sexist advertising, and about the documents of condemned campaigns that he brought home from work. Probably, she says, this is where her deep fascination with fashion photography, and the desire it often conveys, comes from.

- Painting the desire becomes a way of elevating it. Painting is a completely different process from photography, it requires time but also a human hand.

And there is a shift through it. Obviously, because the motifs end up in a different context, but it is also as if painting gives them a different meaning. I don't even think my paintings are alike the photographs. They become something else - in some strange way it is as if the power of painting makes the subjects softer and more human," says Lena Johansson.

On the walls around us are seductive models dressed in fashionable garments so realistically rendered that the texture is almost touchable. And just as tangible is the recognition of their eyes, faces and poses. Like archetypes from the world of fashion, the motifs seem to remind the viewer of something everyday and familiar - while at the same time evoking a sense of something deeper and more darkly rooted.

"Dreamland welcomes you", 2021. Foto: Lena Johansson

- We are used to reading these images and are pre-programmed to react to them. Often the spontaneous reaction is associated with something rather superficial and shallow, but if you stick around, these images, at least for me, evoke something deeply existential. I think my paintings are interconnected in that they capture that universal human desire. Our longing for what makes ourselves desirable. And for some, that desire is

expressed through a luxury product of a specific brand.

Lena Johansson describes her artistic method as pleasure-driven. She chooses the photographs she paints on intuition. The process begins when she goes down to the Pressbyrån in the center of Malmö where she chooses a bunch of newspapers that she quickly flips through. If she finds an image that catches her eye, she buys the magazine. Then it sits on the studio floor until she eventually starts working on it.

- "At first, I don't always understand the connection between the pictures, but afterwards I can see that they are connected and form a story. Like fragments of a dream that are woven together into a narrative when you have a higher viewpoint. In this I trust that my selection follows some kind of logic. I rest in the fact that my intuition knows more than my intellect.

The examination of desire as a universal need for beauty, seduction and sexuality - values that are generally associated with the very world of fashion that Lena Johansson draws inspiration from - has been complemented in the current exhibition by a darker motif: investigative images from crime scenes. In the paintings, based on photographs of seized material in the form of logged luxury accessories, desire has taken on a violent nature.

"Marianne", 2021. Photo: Lena Johansson

Lena describes how, when she moved from Malmö, she became "slightly obsessed" with the crimes in her area. To understand the intangible nature of four murders being committed in her neighborhood in the space of a year, she started ordering investigation reports from the police and reading them carefully. The reports were accompanied by photographs, and although these lacked the suggestive air of fashion images, the driving force behind them was the same: desire.

- What linked several of the crimes together was that very young people were involved. And that among the photographed items, such as those seized during searches or when the people were arrested, there were a lot of luxury and branded items. There was Gucci, Armani, Prada... Yes, the preliminary investigation protocols felt almost like reading a fashion magazine. And that mixed with the pictures of teenagers and bloody clothes... it was really desire in its most extreme form.

Lena Johansson har målat Bosskepsen som hittades när den nu kidnappningsåtalade artisten Yasin Mahamoud åkte fast för ett vapenbrott år 2018. Foto: Fredrik Funck

We walk along the wall of crime scene paintings showing bundles of dollar bills and plastic-gloved hands displaying luxury accessories - all framed in pieces of fabric patterned with brand logos. Lena Johansson mentions the connections between different crimes and works: the pile of money found during a raid on the criminal gang the Death Squad, the Gucci

bag's connection to the gang leader 'The Lion', and the Hugo Boss cap found when the artist Yasin Mahamoud, now charged with kidnapping, was arrested for a weapons offense in 2018.

- It is striking how identity building is linked to status. And how much people are willing to do to be loved. Perhaps it is not so difficult to understand that this desire can turn into crime when that expensive car is right in front of you.

When we take a final look at the works, Lena Johansson says that she feels ambivalent about her paintings. And also in desire as a concept.

- There is something beautiful and hopeful in desire and obsession, while at the same time it has a destructive side that is frightening. But for me, desire is not a sinful thing, rather something very human. And I don't want to blame the fashion world for constantly flirting with that desire.... What I want is to explore desire and the power that makes it so strong that it can be worth dying for.